

1984-IV-27

Donostian, Gipuzkoako Foru Diputazioaren Jauregian, 1984.eko apirilaren 27an, Euskaltzaindiak arratsaldeko lauretan egin du hileroko bere bilera. Etorri dira: L. Villasante, burua, J. Haritschelhar, buruordea, P. Altuna, J. Hiriarrt-Urruty, A. Irigoyen, E. Knörr, F. Krutwig, P. Lafitte, E. Larre, J. San Martin eta J. M. Satrustegi eta A. Zavala, Euskaltzainak. J. A. Arana, J. M. Aranalde, X. Aranburu, J. A. Arkotxa, M. Atxaga, R. Badiola, I. Barriola, P. Charritton, J. Estornes Lasa, J. Etxaide, J. M. Etxebarria, J. G. Etxebarria, J. Garmendia, X. Kintana, J. L. Lizundia, J. A. Loidi, J. Oleaga eta J. M. Velez de Mendizabal, euskaltzain urgazleak, J. M. Satrustegi idazkari dela.

Goizeko batzarrean L. Mitxelena eta F. Ondarra egon dira.

J. L. Davant, X. Diharce, P. Larzabal eta P. Salaburu jaunek ezin etorria adierazi dute.

Ohi den otoitzarekin hasi da batzarrea.

Argitalpen batzordeak martxoan egindako bileran Charrittonek aipaturiko Broussain eta Azkueren arteko gutunak IKER sailean argitaratzea onartu zela, gogorazi du Villasante jaunak.

Azken batzarreko agiria onartu da.

Goizeko bilkuraren berri

Eusko Jaurlaritzak Autonomi Lurraldeko hiru Diputazioekin batera, L. Mitxelena jaunaren ardurapean "Euskal Hiztegi Orokorra" burutzeko finantziabidea onartu duela, jakinerazi zion aurreko astean J. Arregi jaunak Euskaltzainburuagoari. Laguntza honen funtsa honela bideratuko da: 1) Eratzaileek Euskaltzaindiarekin izenpetuko dute lehenik akordioa. 2) *Campion-Broussain, S. A.* azpi-elkargoaz eramango du Euskaltzaindiak L. Mitxelena jaunarekin, zuzenean, ekintza honi dagokion legezko hitzarmena. Eta, 3) Eratzaileen aldetik lau ordezkariak eta Euskaltzaindiak izendatuko dituen beste laurek osotuko dute lanaren jarraipen-batzordea. Euskaltzaindiak goizeko bilera gehiengoaz onartu ditu baldintza guztiak, eta aipaturiko bi lehen urratsak eman ahal izateko baimena jaso dute arduradunek. Jarraipen-batzorderako izenak ematea beste egun baterako utzi da.

Europako Kontseiluak bere Kultur-Gizarte arazoetako batzordearen bidez, Lurralde ttipietako hizkuntzen Jardunaldiak eratu ditu datorren maiatzaren erdialderako, Estrasburgon. Gomita Euskaltzaindiari ere bidali zitzaiolearik, J. Haritschelhar buruordea eta J. L. Lizundia idazkariordea izendatu ziren bertara joateko.

Apirilaren 4an P. Larzabal euskaltzaina ikusten izan zirela Sokoan San Martin eta biak, adierazi du idazkariak. Jeikirik zegoen eta luzaz jardun zuten elkarrekin. Uste baino hobeki kausitu zuten bere eritasunean.

Maileguzko hitzen idazkera

A. Irigoyen jaunak maileguzko hitz berriei buruz bere bigarren erabaki proposamena aurkeztu du. Latin nahiz grekotik datozen hitzetan **g** grafia hobesten duen proposamena onartu da, zenbait adibide aldaturik. Era berean, **i** eta **e** letren aurreko **g** grafema, ebakieran ere bere fonemaz —*gero* bezala— ahoskatzea gomendatzen duen proposamena, ontzat eman da.

Beste hizkuntza batzutatik datozen mailebuei buruz esandakoa, hala nola salbuespenak aipu dituen zatia, **j** edo **y** letren arazoan ari delarik, orokorki harturik proposamen berria egiteko eskatu zaio A. Irigoyen jaunari.

Grekozko *hieros* hitzari dagokiona kendu egin da, erregela orokorra ez denez. Ildo beretik, —*ject*— multzoari buruzkoa, erregela orokorrez birmoldaturik ekartzea eskatu zaio aurkezleari. X. Kintana izan du A. Irigoyen-k lagun erabakigaia prestatu duen batzordeñoan.

Batzordeen berri

Bertsolaritza. J. San Martinek dio, Gipuzkoako Aurrezki Kutxa Probintzialaren babesean “Bertso paperen” Xenpelar saria birrantolatu dela aurten. Beste mahaikide batzuren artean honako hauek izango dira epaile Euskaltzaindiaren izenean: A. Aranburu, A. Irigoyen, E. Larre, J. M. Lekuona eta A. Zavala.

Euskalkiak. J. Haritschelhar-ek esan du, Atlasen batzorde ttipiak ba dituela zenbait gai eskuartearen prestaturik. Fonetika gaiak euskalkiz-euskalki, lexikoari buruz erabiliko diren zenbait hitzen bilduma, hala nola aditzena. Joskera lana ere prestatzen ari dira. Laster aholkulariak deituak izango dira batzar batera.

Batzarre irekia

Besterik gabe, toki berean hasi da J. Manterola zenaren omenaldiko ospakizuna. Euskaltzainburuarekin mahaian jarri dira, Imanol Murua diputadua, J. A. Ardantzaren ordezkaria, Xabier Aizarna Batzar Nagusietako Lehendakaria, J. M. Velez de Mendizabal, Eusko Jaurlaritzako Kultur Kontseilariordea, J. San Martin eta J. A. Arana.

Imanol Muruak ongietorria eman die laburki batzartuei.

L. Villasantek euskal kultura jator bat sortu nahi zuela J. Manterolak, esan du. Bere kantutegia ez da herri kantuen bilduma, olerkari ikasiena baizik. Egunkari bat

sortu zuen, ardura horren zama eta nahigabeak hilobiratuko bazuten ere. Euskaltzale ospetsu hau Donostian sortu zela eta donostiarren omenaldia merezi duela esanez, amaitu du bere hitzaldia.

J. San Martin-ek eman du Manterolaren nortasun eta biziaz ikuspegi zabala. Gazterik hil bazen ere, bere 34 urteekin egile eta eragile izan zela esan du. Bere aita, Gregorio Manterola, Gipuzkoako Diputadu jenerala izan zen. Joseren kultur arloko ekintzen artean, berak sortutako "Euskal Herria" egunerokoa aipatu du. Bi amodio zituen: euskara eta Foruak "Euskara, Euskal Herriaren arima", eta Karlisten gerra ondoren idatzi zuen beste hura, "Foruak hil dira, gora Foruak!", izan daitezke bere nortasunaren adierazgarri argiak.

J. A. Aranak Manterolaren kantutegia hartu du bere txostenaren gaitzat. Aurretik beste zerbait esan du: Donostiako Udal Bibliotekaren zuzendari izan zela, alegia, Manterola. Nor hoberik hauta! Kantu guzien sailkapena egin du lehenik, eta berdin bilduman diren hamabi doinuena. Gure artean oso ezagunak dira gehienak, baina aldaketa jakingarririk ba omen dute, abestuz azaldu duen bezala.

J. M. Velez de Mendizabal mintzatu da azkenik. Duela urtebete, gaurko egunarekin izan zela Gasteizen euskaltzain urgazle izendatua, esan du. Euskaltzaindiaren lana txalotu du, eta Kultur Kontseilaritzaorde postutik elkarrekin lan egitera beharturik gaudela aitortuz, Euskararik gabe ez baitago Euskal Herririk, errepikatu du, omenduak bere egunean zioen bezalaxe. Baina, gaur badugu bestelako itxaropenik, eskuratu den agintearekin.

Eta horrela amaitu da batzarrea.

Euskaltzainburua

Fr. Luis Villasante

Idazkaria

Jose M.^a Satrustegi